M A N I F E S T

Pleidooi in 30 punten voor attractief honkbal

Creative destruction?
Volgen wij in het honkbal de theorie van de "creative destruction" van de econoom Schumpeter: "Eerst moet de boel helemaal kapot om op volle kracht te kunnen innoveren"? Of hebben wij een betere oplossing?

Is de honkbalsport in Nederland helemaal stuk?
Min of meer. Als je al 35 jaar achtereen met ledendaling en afname van het aantals clubs te maken hebt en je verandert niets, dan zal uiteindelijk – en dat duurt misschien nog maar enkele jaren – de sport die ons zo na aan het hart ligt geheel verdwenen zijn.

Dit Manifest is tot stand gekomen na gesprekken met tientallen sportliefhebbers en is in februari 2021 aangeboden aan bestuur en directie van de KNBSB met het verzoek om direct tot uitvoering over te gaan.
Het Manifest is digitaal beschikbaar op: https://www.scimitars.nl/news/manifest.
Samensteller: Wil Kitslaar, email: w.kitslaar@planet.nl

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord 1
Samenvatting Manifest in 30 punten 2
Inleiding 4
Neergang 4
Alles bepalende rol van de Hoofdklasse 5
Hoe maken we onze sport attractiever en aantrekkelijker? 7
Vernieuwing 7
Aanpassingen - Toelichting op het 30 puntenplan 7
Twaalf aanpassingen voor de Top 7
Zes aanpassingen voor de wedstrijdsport 14
Acht aanpassingen voor Pupillen en Beeball 15
Vier overige aanpassingen 17
Bijlage 1 19
Bijlage 2 19
Bijlage 3 20

VOORWOORD

Donderdagmiddag, maart 1965, meer dan een halve eeuw geleden, stond transportbedrijf van Gend en Loos bij ons thuis voor de deur. Een grote houten kist met daarin honken, knuppels, handschoenen en ballen werd door de Honkbalbond afgeleverd. Wat mooi was dat, maar … er zat ook een competitieprogramma bij. Dat was een verrassing; de eerste wedstrijd was gepland, enkele weken later, voor de eerste zaterdag in april. Geschrokken, onthutst was de eerste reactie bij zoveel voortvarendheid bij de Honkbalbond. Twee klasgenoten en ik, nauwelijks de puberteit ontgroeid, enthousiast gemaakt door onze gymdocent op de middelbare school, hadden een paar weken eerder een briefje naar de Honkbalbond gestuurd. 'Hoe pakken we het aan om een honkbalclub op te richten?' was onze vraag. En nu stonden we plots voor de uitdaging om een team te formeren en een veld te regelen, want er werd van ons verwacht dat we zeer binnenkort onze eerste wedstrijd zouden spelen.

Het ronselen van nog wat klasgenoten was onze eerste prioriteit, dat lukte wonderwel. Ook een veld was snel geregeld. Ik speelde voetbal bij de vereniging The Goal Getters (TGG) in Den Bosch, waar een oom van mij in het bestuur zat. We mochten wel een hoekje van het voetbalveld op de Pettelaarse Schans in Den Bosch gebruiken om te honkballen. Een naam hadden we ook. We noemden de club, naar onze voetbalgastheer, ook TGG (The Green Giants). In spijkerbroek en een wit shirt stonden we gereed om de eerste tegenstander te ontvangen. We kwamen zelfs met 5-0 voor, helaas ging de wedstrijd toch nog verloren: 5-6 was de uitslag. Een nieuwe club in Den Bosch was geboren.

De club draaide vanaf het begin heel leuk. Al spoedig waren er meer (jeugd)teams en een verhuizing naar de velden van de hockeyclub Den Bosch. De daarbij horende naamswijziging in Den Bosch, betekende een extra stimulans. Er ontstonden meer honkbalclubs in Brabant; in Oss werd The Cubs gevestigd, in Raamsdonkveer The Alligators en in Rosmalen richtte "Pa" van der Meer - ja, de grootvader van Stijn en Bob van der Meer - de Knuppelaars op. Nog weer later fuseerden Den Bosch en de Knuppelaars tot wat op de dag van vandaag "Gryphons" heet.

Na ruim 10 jaar in Den Bosch honkballen, besturen en van alles regelend, verhuisde ik naar het midden van het land. Cees Herkemij, coach van de Hoofdklasser HCAW, vroeg mij om hem te assisteren. Mijn eerste kennismaking met tophonkbal. Spannend en uitdagend, maar het kostte ook heel veel tijd. Niet goed te combineren met werk en gezin met inmiddels 2 kinderen. Na 3 jaar tophonkbal, tijd voor een sabbatical. Die duurde een jaar of 4. Toen, zoonlief inmiddels 6 jaar was, leek het me wel goed voor hem om te gaan sporten. De keus was gauw gemaakt; Peanutbal. Dat zou wel wat voor hem zijn. Een cursus Peanutballeider gevolgd. Twee Haarlemse dames gaven namens de Bond deze cursus; de beste cursus die ik ooit in mijn leven gevolgd heb. Zij lieten mij zien hoe met jonge kinderen om te gaan. Het is wat laat, maar nog steeds grote dank aan deze enthousiaste docenten.

De honkbalsport floreerde in die tijd als nooit tevoren. Het aantal bondsleden groeide naar meer dan 30.000 in 1985, Nederland was de sterkste in Europa en de Haarlemse Honkbalweek een evenement waar je je vakantie graag voor opofferde. Ik zat er middenin en zag de toekomst zonnig in. Wat een mooie sport! Genieten en nog eens genieten. Een klein wolkje aan de horizon: ik werd van Peanutbalcoach nu pupillencoach en bemerkte dat pupillenhonkbal bepaald geen kindvriendelijke sport is. Een artikeltje in het toenmalige bondsblad "Inside" bevestigde dat. Hoewel het artikeltje (zie pagina 22) in 1985 wel enige bijval kreeg, veranderde er niets.

Vanaf 1992 sta ik niet meer op het veld, maar zet me achter de schermen volop in voor onze sport. Je krijgt dan vanzelf meer afstand tot het dagelijks gebeuren en ziet steeds duidelijker dat het niet goed gaat met onze sport. De achteruitgang is het duidelijkst zichtbaar aan het teruglopend ledenaantal, dat vanaf 1985 tot nu bijna gehalveerd is. Elk jaar loopt het ledental met enkele honderden leden terug. Ook toeschouwers blijven weg en de media zien we ook nog maar zelden op onze velden.

Er zullen echte veranderingen moeten worden doorgevoerd. Helaas is stilstand nu eenmaal achteruitgang. Veel traditionele sporten kozen voor verandering om het spel aantrekkelijk te houden. Bij hockey hebben ze tientallen regels veranderd, voor de buitenstaander afschaffing van buitenspel het meest in het oog springend. Schaatsen introduceert - als tegenhanger voor de 10 km-afstand - het shorttrack, volleybal verandert de puntenteling en introduceert beachvolleybal. Zelfs het zeer traditionele voetbal voert schoorvoetend veranderingen door, zoals de VAR, en laat de allerjongsten zonder scheidsrechter spelen. De rij is eindeloos, maar honk- en softbal komen hierin niet voor. Zelfs een verbetering, zoals de aluminium knuppel door de meesten wordt gezien, wordt door de Top, na een aanvankelijke acceptatie, snel teruggedraaid. Alsof je de tijd en de ontwikkeling kunt stilzetten.De maatschappij en daarmee de wensen en de tijdsbesteding van de mensen verandert voortdurend en in hoog tempo, doe je daar niet aan mee, dan ben je ten dode opgeschreven.

Ben ik de enige die zo naar onze sport kijkt? Nee, er zijn er veel meer en samen met een aantal van hen is dit Manifest opgesteld. Een Manifest als leidraad om onze sport weer aantrekkelijk te maken en te laten groeien.

Wil Kitslaar februari 2021

SAMENVATTING MANIFEST IN 30 PUNTEN

Aanpassingen op de huidige regels en gewoonten: allemaal gericht op een attractievere, aantrekkelijkere sport

Top (Hoofdklasse, 1e en 2e klasse)

		Situatie nu	Situatie straks
1.	Wedstrijdduur	9 innings, verlenging van max. 3 innings	9 innings, geen verlenging, gelijkspel is mogelijk
2.	Spelen binnen tijdslimiet	n.v.t.	3 punten voor gewonnen wedstrijd binnen tijdslimiet
3.	Aantal wedstrijden p/w	3 in HKL, 2 in OKL en 1 in 1e klasse	1
4.	Aantal bekerwedstrijden p/w	n.v.t.	Vrijwillig o.b.v. inschrijving
5.	Aantal teams per klasse	8	12, ook in Hoofdklasse
6.	Aantal (semi)profs per team	onbeperkt	max. 4
7.	Bindende wedstrijd spelen	n.v.t.	Vereist vóór 15 juni
8.	Pre game tijd	120 min.	Max. 60 min.
9.	Aantal spelers per team	20 - 25	14
10.	Aangewezen slagman/ Designated Hitter (DH)	Spelen met DH	Standaard spelen zonder DH
11.	Aantal wissels per wedstrijd	Onbeperkt	Max. 5
12.	Wisselmoment	Tijdens de wedstrijd	Tijdens de inning wisseling

Wedstrijdsport (senioren, junioren en aspiranten)

Senioren in de derde en lagere klassen, junioren en aspiranten noemen we in dit Manifest wedstrijdsport

		Situatie nu	Situatie straks
13.	Wedstrijdduur	9 innings, 120 min.	7 innings, geen nieuwe inning starten na 105 min.
14.	Aantal wedstrijden per dag	Soms 2	1
15.	Spelen binnen tijdslimiet	n.v.t.	3 punten voor gewonnen wedstrijd binnen tijdslimiet
16.	Aantal spelers per team	Onbeperkt, 9 in slagvolgorde	Max. 12, 12 in slagvolgorde, 9 in het veld
17.	Wisselen in het veld	n.v.t.	Onbeperkt wisselen in het veld toegestaan
18.	Pre game tijd	Vanaf 120 min. voor de wedstrijd	Max. 30 min. voor de wedstrijd

Wedstrijdsport (Pupillen en Beeball)

		Situatie nu	Situatie straks
19.	Reglement Beeball	Bestaande regels	Nieuwe regels, interventie coach geschrapt
20.	Startleeftijd	5 jaar	7 à 8 jaar
21.	Leeftijd Honkball Rookies (v/h Beeball)	Tot 8 jaar	Tot 10 jaar (dispensatie 11-12 jr)
22.	Leeftijd Pupillen	Vanaf 8 jaar	Vanaf 11-12 jaar (dispensatie voor 10 jaar)
23.	Wedstrijdopzet	Ad hoc, coaches bepalen	eenduidig
24.	Aantal spelers Pupillenteam	Onbeperkt	Max. 12
25.	Aantal wedstrijden per dag/per week	Soms dubbels	Max. 1
26.	Begeleiding jeugd		Professioneler, breed trainingsaanbod

Overige

		Situatie nu	Situatie straks
27.	Ledenwerving	Traditioneel	Anno 2021
28.	Baseball Academies	Interne competitie	Competitie bij eigen club
29.	Focus ledengroei	Witte vlekkenplan	Groei bij bestaande clubs
30.	Bond en clubs	Handhaven status quo	Elk jaar vernieuwing

In dit Manifest spreken we vrijwel uitsluitend over honkbal, maar een min of meer vergelijkbare exercitie is voor softbal te maken.

INLEIDING

Honkbal was in het begin van de 20e eeuw een hele kleine elitesport in Nederland. Na de Tweede Wereldoorlog ontdekten de Nederlandse voetbalclubs de honkbalsport als een ideale aanvulling op de voetbal-loze zomerperiode. Dit was het begin van een forse groei van de honkbalsport. Alle grote voetbalclubs startten een honkbalafdeling en voor veel voetballers werd honkbal een tweede sport. Binnen de club was de stap van voetbal naar honkbal klein en je kon het heel goed met elkaar combineren. En omdat goede voetballers vaak ook aardig kunnen honkballen, steeg het niveau van de sport navenant. De eerste Europese titel werd dan ook reeds in 1956 veroverd. Johan Cruijff en Johan Neeskens toonden hun honkbalkwaliteiten bij AJAX-honkbal en de Nederlandse jeugdteams.
Een extra boost kreeg honkbal toen de eerste Antillianen op de Nederlandse velden verschenen. Eén naam steekt daar bovenuit: Hamilton Richardson. Het was met name aan hem en zijn medespelers uit de Antillen te danken dat De Haarlemse Honkbalweek volle tribunes trok. En de KNBSB kon, rond het in 1986 door en in Nederland georganiseerde Wereldkampioenschap, trots het 30.000e lid noteren.

Honkbal op eigen benen
De honkbalsport ontwikkelde zich tot een zelfstandige sport en omdat ook de voetballers hun seizoen verlengden, werd het combineren van beide sporten steeds moeilijker. Vrijwel alle voetbalclubs die een eigen honkbaltak kenden gingen over tot verzelfstandiging van die honkbaltak. Deze zijn inmiddels vrijwel geheel verdwenen; grote clubs zoals Sparta, Feijenoord en Ajax bestaan, als honkbalclub, al jaren niet meer. De grote vijver aan voetballers die ook wel wat in honkbal zagen, droogde op en de toestroom aan nieuwe leden vanuit het voetbal stokte. Honkbal moest zo aantrekkelijk worden dat de sport zelfstandig de concurrentie met andere sporten aankon. Van het in Nederland zeer populaire voetbal kun je het niet makkelijk winnen. Een andere sport, hockey, won het, qua aantrekkelijkheid, op alle fronten van honkbal. Hun ledenaantal groeide van 30.000 rond 1970 naar 260.000 nu. Inmiddels zien we dat de meeste balsporten een licht stijgend of min of meer een stabiel ledental hebben, met als grote uitzondering rugby. Rugby, een oudere sport dan honkbal, groeit enorm.

Neergang

Vanaf medio 80-er jaren is honk- en softbal, de enige team/balsport in Nederland die met een dalend ledental te maken heeft. In de afgelopen 35 jaar is het aantal spelende leden gezakt van 30.000 naar zo'n 16.000 in 2020. Zeker zo verontrustend is de afname van het aantal clubs met bijna vijftig in de laatste twintig jaar.
Instituten zoals Haarlem Nicols, Amstel Tijgers en Sparta, alle drie vele malen landskampioen, legden het loodje. Een heel beperkt aantal clubs heeft zich tot voor kort aan deze daling kunnen onttrekken, vooral dankzij de aanmelding van spelers van andere verenigingen. In het algemeen is de autonome groei van clubs al jaren te laag.

Situatie internationaal
Is Nederland daar uniek in? Zeker niet. Ook in een toonaangevend Europees honkballand als Italië gaat het niet best; er zijn steeds minder spelers en clubs met als dieptepunt dat in de hoogste klasse in Italië zelfs twee teams van Nettuno spelen. Pure armoede, als je daarop terug moet vallen. Ook de groei in Tsjechië en Duitsland stagneert. Na aanvankelijke hoopvolle groeicijfers is het daar ook geen hosanna meer. En in de bakermat USA? Feit is dat MLB (Major League Baseball) zijn toppositie is kwijtgeraakt aan NFL en de teruggang in tv-kijkers is dramatisch. Dit zal op termijn de begrotingen van de MLB-clubs ook raken.

De onaantrekkelijkheid van onze sport is de enige échte oorzaak van het verlies aan populariteit en dus van het ledenverlies, het afnemend aantal toeschouwers en de geringe media-aandacht.

De wijze waarop wij onze sport bedrijven leidt ertoe dat steeds minder mensen het een leuke sport vinden. We moeten échte veranderingen doorvoeren om deze afnemende aantrekkelijkheid om te buigen in een opwaartse lijn. Daarbij zullen heilige huisjes sneuvelen. Dat klinkt hard en voor velen van u ook ongeloofwaardig.

Terwijl het totaal aantal sportbeoefenaars toeneemt daalt het aantal actieve honkballers
Wij vinden het toch een prachtige sport? Jazeker, echter we zien ook dat de groep die het ook een fantastische sport vindt steeds kleiner wordt. Velen vinden andere sporten leuker, spannender, intensiever, etc. Als je immers naar het aantal sporters kijkt dan is er wereldwijd en zeker in Nederland een continue toename van het aantal sporters en zeker ook in het aantal toeschouwers dat sportwedstrijden bezoekt. Maar honk- en softbal weten daarvan niet te profiteren. De mindere aantrekkelijkheid vinden we ook terug in het ledental per club. Dit

loopt al jaren terug. Momenteel zijn er ruim 160 verenigingen met gemiddeld ongeveer 100 spelende leden. Dat is erg weinig om een aantrekkelijke club te zijn. Zie bijlage 2.

De club kan immers niet in elke leeftijdsklasse een team op de been brengen en vaak zie je dat of honkbal óf softbal binnen een club wel heel erg mager vertegenwoordigd is. Alle aanpassingen zullen gericht moeten zijn op een aantrekkelijker product en mede daardoor op een aantrekkelijkere vereniging. Alle aandacht moet gaan naar het groter maken van elke bestaande club, het door de KNBSB omarmde “witte vlekken plan” leggen we voorlopig op de plank.

Onaantrekkelijkheid honkbalsport

Het is duidelijk dat onze sport interessanter, aantrekkelijker en uitdagender moet worden om het ledental weer te laten groeien. Is onze sport echt niet aantrekkelijk en zo ja, wat is dan niet zo aantrekkelijk?
Daar kun je wetenschappelijk onderzoek naar doen, daar kun je leden en oud-leden over bevragen, maar een zeer exact, en onomstreden antwoord zal er nooit komen. Was het maar zo gemakkelijk, dan hadden we dat toch allang gedaan? Wel kun je tendensen en aspecten noemen die wijzen op de verminderde aantrekkelijkheid van honkbal.

In het kader van dit Manifest beperken we ons tot een zestal aspecten van onze sport die niet aantrekkelijk genoeg zijn:

1.	De sport - de techniek van gooien, vangen, slaan etc. - is **moeilijk** met name voor jongeren die nog aan de groeispurt moeten beginnen
2.	De sport is **traag**, er zit weinig dynamiek in, je wordt er niet moe van, het gaat allemaal nogal langzaam
3.	Het **tijdsbeslag is groot:** - wedstrijden duren lang; - er zijn (vooral in de Top) veel wedstrijden dicht op elkaar
4.	Competities zijn **niet competitief**
5.	De **ledenwerving** is niet van deze tijd
6.	Clubs zijn **te klein**

Welke oplossingen zijn er om deze onaantrekkelijke kanten van onze sport om te buigen?
Daar gaan de veranderingen in dit Manifest over. Als we deze veranderingen doorvoeren zijn we er dan? Stijgen dan de ledentallen spontaan? Ja, de ledentallen zullen stijgen, maar eerst moeten we de daling tot stilstand brengen. Spelers zullen minder snel “hun knuppel aan de wilgen hangen”, maar langer onze sport blijven beoefenen, de instroom met jeugdigen zal toenemen, maar belangrijker is dat jeugdigen de sport als aantrekkelijk zullen ervaren en daardoor zullen er veel minder snelle afhakers zijn.
De imagoverandering naar een snelle en door velen te beoefenen aantrekkelijke sport die bovendien een gezond tijdsbeslag vraagt, zal langere tijd duren.

Alles bepalende rol van de Hoofdklasse

De rol van de Hoofdklasse is belangrijk:

- Om de club perspectief te geven;
- Om onze eigen jeugd perspectief te bieden;
- Omdat het de club “status” en “aanzien” verschaft;
- Omdat tophonkbal leden trekt;
- Omdat leden zich identificeren met en trots zijn op hun topclub;
- Om een aantal spelers de gelegenheid te bieden tophonkbal te spelen;
- Om uit de groep topspelers een sterk nationaal team te formeren;
- Om fans van tophonkbal te laten genieten;
- Omdat topwedstrijden gezellige drukte genereren.

Honkbal, zoals we dat spelen en organiseren op het hoogste niveau, is allesbepalend voor de beleving van onze sport door alle leden, tot aan de jongste Beeballers toe.
De populariteit van de Hoofdklasse in Nederland is al jaren tanende. Dat zie je onder andere aan de toeschouwersaantallen; maximaal enkele tientallen neutrale toeschouwers bij een Hoofdklassewedstrijd is vandaag de dag de regel. Dit is met recht een lachertje voor "topsport". Dat waren er zo'n 25 jaar geleden nog vaak enkele honderden. Hoofdklasseclubs hebben bijna allemaal het entreegeld afgeschaft. Als dit een gevolg is van "alles wat gratis is, is niets waard", dan vinden de bestuurders van deze clubs kennelijk dat hun product, de Hoofdklassewedstrijd, niets waard is.
In de situatie dat iets minder populair wordt, verliezen ook de media hun belangstelling. En minder aandacht in de media heeft tot gevolg dat de sport nog minder populair wordt en voor we het weten zitten we in een vicieuze cirkel.

De KNBSB geeft niet de hoogste prioriteit aan de Nederlandse competities. Zo wordt dat althans soms ervaren. En dat voor hét hoofdproduct van de KNBSB! Competities worden altijd om wedstrijdevenementen heen georganiseerd. Het gevolg is dat mooie speeldagen verloren gaan voor de clubs. Ook heeft de KNBSB kennelijk angst dat de competitie niet uitgespeeld kan worden en gaat er daarom op voorhand van uit dat in september alles weer de kast in kan. Zelfs de MLB speelt door tot begin november en dan kan het bijvoorbeeld in New York al aardig fris zijn.
In 2019 leidde dit KNBSB-beleid ertoe dat de competitie voor sommige Hoofdklassers reeds op 1 augustus afgelopen was; een financieel debacle door inkomstenderving (kantine) van duizenden euro's. Alle nog trouwe supporters waren onaangenaam verrast met dit voortijdige einde van de competitie. Nog merkwaardiger werd het toen bleek dat de lagere klassen wel tot ver in oktober nog op het veld stonden; de omgekeerde wereld.
In 2020 gebeurde iets soortgelijks, dit keer in verband met de malaise als gevolg van corona. Daar kan helemaal niemand wat aan doen, maar de kantine-omzet was weg. Het ligt in de lijn der verwachting dat de populariteit van honkbal wederom gedaald is.

Voorbeeldfunctie van Tophonkbal
Niet alleen de aantrekkelijkheid van onze sport wordt bepaald door het hoogste niveau, maar ook het imago dat onze sport heeft. Iedereen die honkbalt, spiegelt zich aan het hoogste niveau, gedraagt zich zoals het hoogste niveau zich gedraagt. Het is een illusie te denken dat honkbal op het hoogste niveau volledig los staat van honkbal in de breedte. Elk voorbeeld gaat mank, maar toch een herkenbaar voorbeeld: als men op het hoogste niveau een wedstrijdvoorbereiding kent van anderhalf tot twee uur, dan zie je dat terug bij de pupillen: die kinderen staan ook een hele lange tijd voor een wedstrijd begint al op het veld. Of dat nu noodzakelijk of gewenst is doet niet ter zake, maar omdat de top dat doet, doet iedereen dat.

Als je in de Top veranderingen aanbrengt, zal dat vrijwel direct door de hele honkbalgemeenschap worden overgenomen. Als je de Top ongewijzigd laat, is het niet mogelijk om de overigen een wezenlijk andere invulling te laten geven aan hun sportbeoefening.

Per definitie is de invloed van de top enorm op de lagere klassen en de jeugd. Als je een sport beoefent streef je altijd naar winnen en naar een hogere positie, dus doe je het zoveel mogelijk zoals het in de top gebeurt. Dat is niet alleen bij honk- en softbal zo, maar dat is universeel voor elke sport. Veranderingen beginnen altijd aan de top en sijpelen dan door naar beneden. De KNBSB neemt dit letterlijk; elke spelregelwijziging die de wereldtop invoert is één jaar later ook in Nederland van toepassing.

HOE MAKEN WE ONZE SPORT ATTRACTIEVER EN AANTREKKELIJKER?

Het antwoord is kort en krachtig: door vernieuwing en veranderingen/aanpassingen.

Vernieuwing

Nieuwe spelvormen, zoals Baseball5 kunnen onze sport een impuls geven en zullen binnen veel clubs de nodige aandacht krijgen. Baseball5 is nog heel erg nieuw, maar her en der start een “test competitie”. Dat dit een serieuze sport kan worden is o.a. te zien aan echte Europese Kampioenschappen, waar Nederland aan deelnam. In 2022 is Baseball5 een Olympische sport op de Youth Olympics in Dakar (helaas zijn deze Youth Olympics i.v.m. corona uitgesteld naar 2026).
Baseball5 leent zich heel goed om de lange honkbal-loze winter door te komen. Van september tot maart liggen de buitencompetities stil, zo’n 5 à 6 maanden per jaar. Andere sporten die met hetzelfde probleem kampten hebben daar oplossingen voor gevonden. In de eerste plaats door het seizoen gewoon te verlengen; waarom zou je immers in mei niet meer kunnen voetballen? Voetbal kent tegenwoordig een onderbreking van 2 à 3 maanden. Ook veldhockey heeft zijn maatregelen getroffen, een korte zaalcompetitie op vrijwillige basis geeft vele hockeyers de mogelijkheid om het hele jaar rond actief te zijn met hun sport.
Met Baseball5 is op eenvoudige wijze een korte wintercompetitie te organiseren voor teams die daarvoor inschrijven.

Slowpitch/Softbal
Ook Slowpitch moet een breder platvorm krijgen; een spelvorm waar slaan de dominante activiteit is en pitchen een ondersteunende rol heeft om tot een aantrekkelijke wedstrijd te komen. Slowpitch kent wereldwijd volgens schattingen 10 tot 15 keer meer beoefenaren dan honkbal en Fastpitch Softbal samen. Enkele jaren terug heeft de KNBSB extra inspanningen gedaan om Slowpitch op de kaart te zetten. Op enkele plaatsen is dit gelukt maar een grote vlucht heeft dit nog niet genomen. Daar moet nog veel energie ingestoken worden. Bij clubs waar dit enigszins van de grond is gekomen wordt veelal zeer enthousiast gereageerd op de zeer aantrekkelijke kanten van Slowpitch. In ieder geval moeten we van de naam ‘Slowpitch’ afscheid nemen, in het Nederlandse taaljargon leidt deze naam al gauw tot het vooroordeel dat het een slome sport is. Terwijl juist het omgekeerde het geval is.

We vervangen de naam Slowpitch door Softbal en om het onderscheid met het huidige softbal aan te geven, krijgt die sporttak de naam Fastpitch Softbal. Een term die internationaal al langere tijd gemeengoed is.

Aanpassingen - Toelichting op het 30 puntenplan

Veel van deze aanpassingen hebben een verband met elkaar.
Bijvoorbeeld: we besluiten om meer punten te geven voor een overwinning binnen de tijdslimiet, de wedstrijd zal daardoor sneller verlopen en het is dan ook logisch dat bijvoorbeeld in de wedstrijdsport na 105 minuten geen nieuwe inning meer wordt gestart (was 120 minuten)

Twaalf aanpassingen voor de Top

(Hoofdklasse, Overgangsklasse en Topklasse noemen we in dit Manifest Top (vanaf 2021 hebben deze klassen een andere naam: Hoofdklasse, 1e klasse en 2e klasse)

Aanpassing 1: Een wedstrijd duurt 9 innings, wordt niet verlengd, gelijkspel is mogelijk
In Nederland spelen vrijwel alle teamsporten wedstrijden die je kunt winnen, verliezen of gelijk kunt spelen. Is dat cultureel bepaald? Zou kunnen. In ieder geval leiden deze sporten er niet onder dat we het op deze wijze spelen. Honkbal komt uit de USA naar Nederland en met de sport ook de gewoontes. Eén van de Amerikaanse gewoontes is dat er altijd een winnaar moet zijn. MLB-wedstrijden worden dan ook verlengd totdat er een winnaar is. Deze gewoonte hebben we overgenomen, alleen niet helemaal. Lang geleden al besloten we om bij gelijke stand maximaal drie innings te verlengen. Als de stand dan nog gelijk was, dan was er alsnog sprake van een gelijkspel. Typisch Hollands, altijd op zoek naar een compromis? Vervolgens werden er in Nederland diverse (exotische) varianten bedacht om toch maar tot een winnaar te komen. Deze varianten hadden altijd iets van een loterij, de gelukkigste is winnaar. Daar is niks mee, maar waarom? Voor het opmaken van de competitiestand maakt het niet uit of je wint of gelijkspeelt. Er zijn nu eenmaal wedstrijden waarin beide teams

gelijkwaardig zijn, is dat nu zo moeilijk te accepteren? Verlengen vraagt extra tijd en dat terwijl we de wedstrijden nu al te lang vinden.
Deze aanpassing zorgt voor een gewenster tijdsbeslag, excessen met betrekking tot veel te lange wedstrijden zijn er niet meer. Spelers, toeschouwers en media weten nu vooraf beter hoelang een wedstrijd ongeveer zal gaan duren.

Aanpassing 2: Winst kan drie punten opleveren
Het spel is momenteel traag, er zit weinig dynamiek in, je wordt er niet moe van. Door de vele dode momenten is het moeilijk om een hele wedstrijd geconcentreerd te sporten. Niet de slagmensen bepalen de wedstrijd, maar de werper is de dominante factor.
Recent is de KNBSB gestart met het live streamen van Hoofdklasse-wedstrijden. Dat is een lovenswaardig initiatief en zal zeker bijdragen aan meer waardering voor onze sport. Als je naar zo'n livestream kijkt dan zie je onze sport in zijn zuiverste vorm, je wordt niet afgeleid door andere toeschouwers of door de muziek en het commentaar van de "speaker". Na tien minuten kijken naar een livestream valt op dat alles wel heel erg relaxt gaat, een eufemisme voor traag; je ziet zelden een speler rennen, wandelen lijkt de norm. Een time-out aangevraagd door de coach duurt wel erg lang, de warming-up van de pitcher bij het begin van een inning duurt eindeloos, scheidsrechters staan tijdens de inning-wisseling gezellig met elkaar te keuvelen, catchers nemen alle tijd om hun uitrusting aan te doen. Coaches gaan over een feitelijke beslissing op hoge toon en in de vorm van een "toneelstukje" in discussie met de scheidsrechter, en omdat het een feitelijke beslissing betreft is het resultaat altijd nihil. Het livestream kijken wordt dan ook al snel heel saai en dat herinnert ons aan de niet-honkbalkenners, die je wel eens uitnodigde om mee te gaan naar de Haarlemse Honkbalweek of Rotterdam Baseball, en die bijna altijd unaniem aangaven dat het een leuke sport is, maar dat het allemaal wel erg lang duurt en als ze het eerlijk mochten zeggen mede daardoor ook wel saai is.

Wedstrijdduur in de loop der tijd toegenomen
Duurt het zo lang? Als je het vergelijkt met het verleden dan duren wedstrijden nu langer. Nu duurt een Hoofdklasse-wedstrijd gemiddeld 2 ½ tot 3 uur en in de tijd dat Hamilton Richardson nog speelde was dat tussen de 2 en 2 ½ uur. Dat is een verschil van een half uur of in procenten zo'n 25%
Ook MLB-wedstrijden duren tegenwoordig langer en we zien dat MLB sinds kort met maatregelen komt om de totale wedstrijdduur in te korten (kortere wisseltijd tussen de innings bijvoorbeeld, pitcher moet tenminste 3 slagmensen tegenover zich krijgen). We hebben ook nog steeds geen sluitende verklaring waarom Amerikanen na de 7^{e} inning massaal het stadion verlaten. Het is een traditie wordt er dan gezegd, wel een beetje merkwaardige traditie om juist het (spannende) slot niet mee te willen maken. En is dat verlaten van het stadion al heel lang zo of is dat de afgelopen jaren meer en meer het geval? Wie het weet mag het zeggen. Is er misschien een socioloog of psycholoog op gepromoveerd?

Geen (tijds)druk op de ketel leidt tot vertragende rituelen
Het lijkt erop dat de langere wedstrijdduur voornamelijk veroorzaakt wordt door het gedrag van spelers, coaches en umpires. Om een wedstrijd te winnen doet tijd er immers niet toe, dus waarom zou je je haasten? Kunnen we het gedrag van spelers, coaches en umpires veranderen? Niets is zo moeilijk om gedrag, wat er vaak heel langzaam, maar wel diep is ingeslopen, te veranderen. Veelal worden er dan allerlei regels bedacht, zoals maximaal 90 seconden voor een inning wisseling, maximaal 8 ballen voor de werper die een inning begint, etc. Regels hebben het nadeel dat er altijd wel iemand probeert deze te ontwijken of om aan te geven dat het een slechte regel is. Is er een methode die wel werkt? Ja, belonen. Als je een gedragsverandering beloont, dan lukt het vaak wel.

We gaan de factor tijd inzetten om de beloning voor een overwinning te vergroten.

Een wedstrijd die binnen de 135 minuten (9 innings van gemiddeld 15 minuten) gespeeld is, wordt beloond met 3 punten voor de winnaar en 1 punt voor de verliezer. (Bij gelijkspel ieder 2 punten). Dit in tegenstelling tot een wedstrijd die langer duurt dan 135 minuten waarbij de winnaar 2 competitiepunten krijgt en de verliezer 0.

Is het zo simpel? Wij zijn overtuigd van wel, maar daar kom je pas echt achter als je het gaat doen. Wij kunnen geen argumenten bedenken waarom je het niet zou doen; je komt niet aan de essentie van de sport, je geeft een extra beloning als de teams "lekker snel spelen" en dat is unaniem wat we willen. En dat we wat moeten doen aan de traagheid en mede daardoor aan de saaiheid van onze sport is onvermijdelijk, we zijn immers al

genoeg leden en toeschouwers kwijt. Hoe mooi is het niet als we over een aantal jaren constateren dat alle wedstrijden binnen 135 minuten gespeeld worden, en dat geen team of coach het woord “tijdrekken” nog kent. Iedereen zal daar blij van worden en het zal onze sport direct en opvallend aantrekkelijker maken.

Aanpassing 3: Eén wedstrijd per week

Dubbele wedstrijden op een dag en veel wedstrijden in een week worden door de bond en sommige clubs al jaren gekoesterd. Dat dit in geen enkele andere teamsport gebeurt gaat aan ons voorbij. Het is duidelijk dat veel spelers één wedstrijd per week willen spelen:
één competitiewedstrijd per week is de basis van ons “product”.

Meer wedstrijden vs. meer trainen

Op weg naar het hoogtepunt qua ledental, ontstond binnen de honkbalwereld het idee dat we zouden moeten opschuiven naar een groot aantal wedstrijden per week, zoals ook in de Amerikaanse professionele MLB-organisatie het geval is. Meer wedstrijden zou onze spelers beter maken en daardoor zouden we onze leidende positie in Europa kunnen handhaven. De gedachte “meer wedstrijden maakt een speler beter” zou op zich juist kunnen zijn, maar is voor zover wij weten nooit wetenschappelijk onderbouwd. In de praktijk betekent een wedstrijd voor de meeste spelers een paar veldacties en zo’n vier tot vijf slagbeurten. Zouden deze geringe fysieke acties een speler beter maken? Een (dagelijkse) training of een dagelijks potje straathonkbal waar een speler veertig tot vijftig veldacties traint en waar hij veertig/vijftig ballen slaat op live pitching zou wel eens vele malen effectiever kunnen zijn om een speler beter te laten worden dan een extra wedstrijd. Omdat we in Nederland op het hoogste niveau al jaren drie wedstrijden per week spelen, trainen de Hoofdklasse-teams slechts éénmaal per week. En sommige spelers volgen zelfs deze trainingen niet wekelijks.

Dit staat in heel schril contrast met alle andere (team)sporten die we kennen: altijd is het aantal trainingsuren, soms zelfs zeer aanzienlijk, hoger dan het aantal wedstrijdmomenten. Het lijkt erop dat binnen de honk- en softbal wereld de kreet “van wedstrijden spelen word je beter” tot een axioma, een niet bewezen stelling, is uitgegroeid en dat trainen niet echt noodzakelijk is. Op zijn minst kun je zeggen dat “van wedstrijden spelen word je beter” gezien moet worden binnen de context waarin dit gezegde oorspronkelijk is gesteld: als je heel veel tijd aan honkbal besteedt, dan moet je niet alleen heel veel trainen maar ook meer wedstrijden spelen.
In de Nederlandse situatie, met drie wedstrijden per week, moet ieder team wel over voldoende spelers beschikken die zo’n vijftig tot zestig (oefen)wedstrijden per seizoen willen en kunnen spelen. Er is namelijk een groot verschil met MLB. Alle spelers in de MLB- organisaties zijn full prof met hele goede financiële contracten, terwijl in Nederland spelers op amateurbasis hun sport bedrijven.
Het is dan ook niet zo gek dat de KNBSB en ook een aantal Nederlandse topclubs naar (semi) professionele teams toe zouden willen werken. Dat begint met een vergoeding voor de coachstaf en inmiddels tot een onkostenvergoeding aan elke speler, met bedragen die vaak de fiscaal vrijgestelde vergoedingen overschrijden. Contributie betalen en zelf een handschoen aanschaffen is voor veel Hoofdklasse-spelers jaren geleden al van tafel gegaan.

Al jaren spelen teams in de Hoofdklasse drie wedstrijden per week. Dat betekent dat er op deze dagen door de spelers zo’n zes tot zeven uur (twintig uur per week excl. trainingen) aan honkbal besteed wordt. Dat is nogal wat en het is niet zo raar dat spelers daar een vergoeding voor willen hebben. Ondanks deze vergoedingen is het aanbod van spelers die drie dagen per week willen en kunnen honkballen op Hoofdklasse-niveau zeer beperkt en het wordt elk jaar minder. Dat laatste valt nog niet zo op omdat we de teams aanvullen met steeds jongere spelers. Daarbij kunnen we de financiële mogelijkheden van de Hoofdklasse- teams niet overschatten. Hoofdklasse-honkbal op niveau kost minimaal € 60.000 tot € 100.000 per jaar. Dat kan momenteel slechts door een enkel team continu worden opgehoest. Zie bijlage 3.

Het is een teken aan de wand dat de meeste teams uit de Overgangsklasse en 1e klasse geen enkele behoefte hebben om op het hoogste niveau te spelen. Het is domweg “te duur” en spelers willen niet 3x per week bij een wedstrijd zijn. Spelen op het hoogste niveau zou echter voor de meeste clubs niet alleen de ambitie moeten zijn, maar ook een realistische doelstelling.

Groot verloop in de Hoofdklasse
Het gevolg is dat de gemiddelde leeftijd in de Hoofdklasse elk jaar weer ietsje lager wordt. Soms krijgen spelers het idee dat je op je achttiende toch wel moet kunnen meedraaien in de Hoofdklasse, anders heb je de boot gemist. Terwijl we allemaal weten dat een speler pas na zijn twintigste jaar min of meer “uitgeleerd” is en de jaren daarna nog telkens, met name dankzij zijn ervaring, beter wordt.
Hoofdklasse-spelers van niveau stoppen op jonge leeftijd of kiezen regelmatig voor het spelen op een lager niveau. (vrijwel altijd omdat dan één wedstrijd per week de norm is).

Koninkrijksteam.
Is het Nederlands team dan geen uitdaging? Nederland werd toch wereldkampioen in 2011? Dat klopt, het Koninkrijksteam werd inderdaad wereldkampioen, maar het Koninkrijksteam is in feite het Antilliaanse team, aangevuld met één of twee spelers uit Nederland. Een fantastische prestatie, maar de inbreng van Nederlandse bodem was zeer bescheiden. Effect op de honkbalpopulatie was dan ook in Nederland niet merkbaar.
Het niveau in de 1e klasse/Topklasse (vanaf 2021 heet deze klasse 2e klasse), de hoogste klasse waar één wedstrijd per week de norm is, is inmiddels op het niveau van de Overgangsklasse en het zou zo maar kunnen dat binnen afzienbare tijd er in deze klasse beter gehonkbald wordt dan in de Hoofdklasse. Hoewel voorspellen moeilijk is, zou dit zo maar eens uit kunnen komen.

Aanpassing 4: Bekercompetitie voor de Top (vrijwillig op inschrijving)
Van drie wedstrijden in een week naar één wedstrijd in een week is voor een aantal teams en/of spelers minder aantrekkelijk. En we willen voor iedereen aantrekkelijk zijn. Daarom organiseren we naast de zondagcompetitie een bekercompetitie op zaterdag. Inschrijven voor deze bekercompetitie staat open voor alle Hoofdklasse-, Overgangsklasse- en 1e klasse teams. Niet ieder team zal gebruik maken van de deelname aan deze extra competitie, en dat hoeft ook niet. We verwachten dat een aantal teams dat wel zal willen doen. Indien deze competitie zodanig veel belangstelling heeft dat ieder deelnemend team tenminste twintig wedstrijden speelt, dan verdient de winnaar van de bekercompetitie een ticket voor de Europa Cup. Zijn er onvoldoende, minder dan zes, deelnemende teams om deze competitie met tenminste twintig wedstrijden voor de uiteindelijke bekerwinnaar te realiseren, dan gaat dit EC-ticket naar de nummer twee van de reguliere zondagcompetitie.
NB. Er zullen, behalve teams, ook spelers zijn die graag een tweede (beker)wedstrijd in het weekend willen spelen, maar wiens team daar niet voor inschrijft. Daarom is het mogelijk dat elk team dat inschrijft voor de bekercompetitie maximaal vier gastspelers opstelt. Een gastspeler is lid van en speelt bij een andere vereniging en speelt louter in de bekercompetitie met een deelnemend team mee.

Aanpassing 5: Aantal Hoofdklasse-teams van 8 naar 12
Het aantal Hoofdklasse-teams is momenteel 8, dat is al decennialang zo. Deze 8 teams spelen 6 keer tegen elkaar, totaal 42 wedstrijden voor ieder team (excl. Play Offs en Holland Series) De KNBSB heeft diverse competitieformules “getest” om de Hoofdklasse aantrekkelijker te maken. Helaas heeft geen enkele van deze formules ertoe geleid dat het aantal toeschouwers toenam, integendeel het blijft zakken.
Is het wel aantrekkelijk om in één seizoen zes keer tegen dezelfde tegenstander te spelen? En voor de meeste teams geldt dan ook nog dat ze spelend tegen de top twee al twaalf nederlagen kunnen inboeken. De vraag stellen is het antwoord geven: Nee, dat is niet aantrekkelijk gebleken.
Mede vanwege het grote aantal wedstrijden in een relatief korte periode, bestaan de teams uit twintig tot vijfentwintig spelers. Dat heeft tot gevolg dat elke wedstrijd meer dan de helft van de spelers “bankzitter” is, terwijl we weten dat iedere speler liever speelt dan reserve is. Een deel van de onaantrekkelijkheid van de Hoofdklasse wordt veroorzaakt door het vele bankzitten. Zelfs een professional speelt liever dan dat hij op de bank zit. We kennen allemaal het verhaal van de voetballer die van een Nederlandse topclub, waar hij een van de sterren is, verkast naar de Engelse Premier League en daar vervolgens bankzitter wordt. Daar is zelfs een miljoenensalaris onvoldoende compensatie voor.

Omdat we onze sport weer aantrekkelijk willen maken is het van belang dat zoveel mogelijk clubs met hun team in de hoogste klasse spelen. Ervan uitgaande dat een competitieseizoen uit zo’n twintig tot vijfentwintig speelweekenden bestaat is de ideale omvang van de Hoofdklasse 12 teams. In basis spelen zij een keer thuis en een keer uit tegen elkaar, dat zijn 22 zondagwedstrijden. Uiteraard bestaan de Overgangsklasse en de 1e klasse ieder ook uit 12 teams.
Met twaalf Hoofdklassers hebben we een bredere basis om onze sport te verbreiden. Hoofdklasse-honkbal op twaalf plekken, bij voorkeur in twaalf plaatsen, zorgt ook voor het dichterbij halen van tophonkbal, (top)honkbal zien of spelen is daardoor voor meer mensen weggelegd.

Aanpassing 6: Maximaal vier (semi)profs per team

Een competitie die niet competitief is, is onaantrekkelijk (Robert Eenhoorn in 2020).

Honkbal in Nederland op het hoogste niveau is niet competitief. Al jaren wordt de honkbalsport gedomineerd door één team. Was dat aanvankelijk Haarlem Nicols, de laatste 25 jaar is dat Neptunus Rotterdam. Met Neptunus is er dan meestal nog één ander team dat meespeelt om de prijzen; een aantal jaren HCAW Bussum; een aantal jaren Hoofddorp Pioniers; een tijd Kinheim Haarlem en de laatste 15 jaar Pirates Amsterdam. Een of twee teams die de dienst uitmaken en de overige zes teams spelen het hele seizoen niet veel meer dan een serie oefenwedstrijden, wachtend op betere tijden. Eigen schuld, dikke bult, moeten ze maar betere teams op de been brengen, hoor je ze in Rotterdam en Amsterdam denken. De betere spelers concentreren zich al jaren bij deze twee teams, topspelers gaan ervan uit dat je alleen bij deze betere teams om de prijzen speelt, veelal bedoelen ze dan het spelen van een week Europacup het jaar daarna. De Nederlandse competitie zelf wordt door deze spelers ook niet als een echte uitdaging gezien. Ze gaan daarbij voorbij aan het feit dat hun eigen ontwikkeling niet gebaat is met elke week spelen tegen aanzienlijk zwakkere tegenstanders.
Op de keper beschouwd zou de Hoofdklasse-competitie in de opzet zoals die tot 2020 gespeeld werd (drie wedstrijden per week) uit twee tot maximaal vier teams kunnen bestaan. Daar hebben we misschien nog net genoeg gelijkwaardige spelers voor. (Hoe lang nog?) En dan is het wellicht mogelijk om competitieve teams in het veld te brengen. Met de huidige opzet zouden deze vier teams dan twaalf keer tegen elkaar spelen. Hier hoeven we niet serieus op in te gaan, zo weinig topclubs die zo vaak tegen elkaar spelen, dat zou de absolute doodsteek voor de sport zijn.

Honkbal in Nederland is een amateursport (met semiprofessionele trekjes). Vrijwel niemand kan er zijn boterham mee verdienen. Professionele coaches, wiens dagelijks werk het zou kunnen zijn, kennen we niet. Het is altijd iets wat je naast je werk of studie doet. Een enkeling, bijvoorbeeld een Pitching School eigenaar, benadert een professioneel niveau. Of we deze amateurstatus willen is niet relevant, het is zo. En als we dat zouden willen veranderen dan zal iedere business case-ontwerper heel snel tot de conclusie komen dat dat met de huidige tijd status van de honkbalsport in Nederland niet tot de mogelijkheden behoort. Voor een globaal kijkje in de financiële keuken van een Hoofdklasse-team 2020 zie bijlage 3 van dit Manifest.

Is er in onze amateursport plaats voor (semi)professionals? Natuurlijk zijn er altijd organisaties die over een continue of incidentele geldstroom beschikken. En er is niks mis mee als dat geld gebruikt wordt om spelers en coaches (semi)full-time te laten honkballen.

Om competities competitief te laten zijn heeft men daar in Major League Baseball iets op gevonden: het slechtste team mag elk jaar als eerste een speler vastleggen. Het resultaat kunnen we al tientallen jaren zien: de MLB-competitie is zeer competitief: elk jaar kan (en dat gebeurt ook vaak) een andere winnaar opleveren in de World Series. Dat is met recht een van de aantrekkelijke kanten van MLB-honkbal. Maar dit systeem werkt natuurlijk alleen maar als er van professionals wordt uitgegaan, die in feite binnen een hele grote organisatie zoals het MLB-collectief, van club naar club kunnen worden “geschoven”. In de Nederlandse situatie is dit onmogelijk, we kunnen onze amateur-spelers niet “dwingen” om bij een bepaalde club te spelen.

Beperking aantal professionals tot 4.
Als we recht doen aan onze (amateur)sport en competitieve competities wensen dan zullen we het aantal (semi) professionals per team moeten beperken.
Minder dan de helft van de spelers mag (semi)professional zijn: 4 van de 9.
Komen we hier niet aan het grondrecht: vrijheid van vereniging? Nee, iedere speler is vrij om te spelen waar hij wil, echter clubs zijn wel gebonden aan regels betreffende speelgerechtigdheid op het hoogste niveau. Iedere sportbond heeft daar regels voor, dus ook de KNBSB. En als we daar onzorgvuldig in zijn, dan zal de rechter ons zeker corrigeren.

Wie zijn er (semi)professioneel:

a. Alle spelers (internationals) met een stipendium regeling van het NOC*NSF;
b. Spelers die speciaal voor het honkbal naar Nederland komen (criterium: een speler die op 1 januari van het betreffende competitiejaar niet in een Nederlandse gemeente is ingeschreven, beschouwen we als (semi)professional);
c. Spelers die van de club een vergoeding ontvangen die fiscaal belast is c.q. fiscaal belast zou moeten zijn.

Ja, maar hoe controleren we dat dan? Dat is eenvoudiger dan je denkt. In de eerste plaats is een team zelf verantwoordelijk voor het naleven van deze afspraak/regel. Als een ander denkt dat een team "zondigt" dan meldt deze dit en de KNBSB doet onderzoek. Als het team inderdaad gezondigd heeft, dan worden alle betreffende wedstrijden als verloren beschouwd en bovendien worden per wedstrijd ook nog twee (straf)punten in mindering gebracht en wordt een forse boete opgelegd. Succes verzekerd, de KNBSB hoeft waarschijnlijk niet in actie te komen en als dat wel zo is, dan zal na een veroordeling bij eenieder de lust ontbreken om ooit nog te zondigen.
En dat er altijd "mecenassen" rondlopen die via een achterdeurtje spelers geld toestoppen zullen we op de koop toe moeten nemen. Zondaren die niet betrapt worden zullen er altijd zijn.

Aanpassing 7: Vóór 15 juni bindende wedstrijd noodzakelijk
Spelers in de Top moeten voor 15 juni in tenminste één bindende wedstrijd zijn uitgekomen. Dit bevordert een competitievere competitie en maakt het voor de vaste teamspelers aantrekkelijker als ze niet in een reeds lopend seizoen zomaar opzijgeschoven worden door een ingevlogen speler van buiten de club.
In toenemende mate zien we dat spelers zich laat tot zeer laat bij een team voegen, soms louter voor de Holland Series. Dit zijn meestal spelers die elders in de wereld aan een competitie hebben deelgenomen en dan nog even in Nederland komen spelen. Ook spelers die een College of University study in de USA volgen maken er een gewoonte van om een paar weken in de zomer in Nederland te komen spelen. Dat is vanuit het gezichtspunt van de betreffende speler begrijpelijk, maar voor de spelers in de Nederlandse competitie buitengewoon onaantrekkelijk. Zij worden tussentijds uit het team gezet, en waarom? Omdat die ander beter zou zijn? Dat die ander beter is, zou zo maar kunnen. Maar een competitie waarin teams zich op elk moment kunnen versterken is strijdig met het beginsel dat een aantal (vaste) teams aan een competitie beginnen waar ze van het begin tot het einde met elkaar strijden om de hoogste plaats. De principes die ten grondslag liggen aan een eerlijke competitie mogen nimmer ter discussie staan.

Aanpassing 8: Pre game tijd 30-45 minuten
Een wedstrijd warming-up van anderhalf uur wordt als normaal ervaren, maar is het natuurlijk niet. Het is een gewoonte. Dat spelers inmiddels zelf muziek meebrengen om de saaie lange warming-up nog te verlevendigen is een teken aan de wand. Een kopje koffie in de kantine als onderbreking van de wedstrijdvoorbereiding wordt door iedereen als normaal beschouwd, maar ook dat is natuurlijk niet normaal.
De feitelijke warming-uptijd bij avondwedstrijden is inmiddels vaak nog maar een klein half uur, maar om dat ook in het weekend in te voeren, daar durft geen coach of club zich aan te wagen. Helaas is enige "dwang" noodzakelijk: een vereniging hoeft slechts 60 minuten voor aanvang van de wedstrijd het speelveld beschikbaar te stellen.

Aanpassing 9: 14 spelers per team
Hebben we in Nederland genoeg spelers om op het hoogste niveau tegen elkaar te spelen? Ja zeker, we spelen op dit moment met 8 teams die ieder 20 tot 25 spelers hebben. Dat zijn er 160 tot 200. En dan zijn er nog heel wat spelers die op het hoogste niveau zouden kunnen meedraaien, maar die vanwege het feit dat ze 'slechts' eenmaal per week willen/kunnen spelen momenteel in een lagere klasse spelen.
12 teams die een keer in de week spelen hebben per team zo'n 14 spelers nodig, dat zijn er dus 168. Die zijn er zeker!

Hoezo 14 spelers zult u opmerken? We gaan ervan uit dat alle coaches wekelijks hun team samenstellen op basis van het aantal dat redelijkerwijs gewenst/noodzakelijk is voor de betreffende wedstrijd. Natuurlijk zullen coaches daar verschillend mee omgaan, maar voor de berekening van het aantal spelers dat nodig is om een competitie met twaalf teams te draaien, die één keer in de week spelen, is het een hele goede aanname.
Gaat dat altijd lukken? Jazeker, immers de vereniging die met een team in de Hoofdklasse speelt zal er alles aan doen om met haar tweede team zo hoog mogelijk te spelen. In het geval dat de selectie van het eerste te klein zou worden, bijvoorbeeld door blessures, dan staan er in het tweede team spelers te popelen om hun kans te grijpen om te laten zien dat ze wel degelijk meekunnen op het hoogste niveau.

Aanpassing 10: Standaard spelen zonder designated hitter (DH)
Standaard spelen we zonder aangewezen slagman (maar het mag wel).
Zo'n 50 jaar geleden werd het spelen met een aangewezen slagman geïntroduceerd. Dat gebeurde omdat Amerika daar ook mee gestart was. Weliswaar de helft van de MLB- organisatie (American League) was met een Designated Hitter gaan spelen, De National League bleef - tot op de dag van vandaag - zonder DH spelen. Toch reden voor Nederland om de DH in te voeren.

Spelen met een DH betekent in feite dat twee spelers maximaal een halve wedstrijd spelen, de pitcher werpt en slaat niet, de DH slaat maar speelt niet in het veld. Voor beide spelers geldt dat zij het vaak anders zouden willen zien. Sportief is er vaak ook geen reden om met een DH te spelen, omdat de meeste pitchers ook goed kunnen slaan. Dat herinneren we ons nog uit het pre-DH tijdperk. Toppitchers als Bart Volkerijk en Charles Urbanus jr. waren ook uitstekende slagmannen. Het is bekend dat er momenteel ook pitchers in de Hoofdklasse spelen die ook tot de hele goede slagmensen gerekend zouden kunnen worden. Heel jammer voor de betreffende speler maar ook voor hun team dat zij niet mogen slaan. Dat veranderen we dus.

Overigens is het geen enkel probleem als het ene team met een DH speelt en het andere niet. Het team dat met DH speelt kan altijd op elk moment in de wedstrijd besluiten om de DH te laten vervallen en de pitcher te laten slaan. Dat is niet nieuw. Tegenwoordig worden spelers al heel jong opgeleid als pitcher en als ze dan de Hoofdklasse bereiken dan hebben ze vaak jaren niet geslagen. Het zal een beetje extra tijd kosten om pitchers goed te kunnen laten slaan.

Aanpassing 11: Maximaal 5 wissels

Het aantal wissels is beperkt tot maximaal 5. (teams met DH tot 4)
Het is een gewoonte in de Hoofdklasse om met 20 tot 25 spelers aan een wedstrijd te beginnen. Bijna 2/3 van de spelers zit op de bank en komt niet of nauwelijks aan spelen toe. En dat terwijl er meestal, buiten de pitchers om, niet meer dan twee à drie wisselspelers ingezet worden. Voor veel spelers is dit derhalve, weliswaar bij een team horend maar nauwelijks spelend, een zeer onbevredigende situatie. Honkbal is voor deze spelers niet erg aantrekkelijk.

Aanpassing 12: Wisselen tijdens inning-wisseling

Wissels uitsluitend tijden het wisselen van inning (uitzondering één pitcherwisseling per wedstrijd tijdens een inning). Dit is een tijdbesparende aanpassing.
Binnen de MLB-organisatie wordt momenteel gesproken over de vele pitcherwisselingen die ook relatief veel van de “speeltijd” afsnoepen. Zo is het inmiddels niet meer toegestaan om een werper te wisselen die nog geen drie slagmensen tegenover zich heeft gehad. Ook in de USA kampt men met “te lange” wedstrijden.
Wisselen van spelers kan uitsluitend plaatsvinden tijdens het wisselen van inning, dat kost nul tijd. Het dwingt coaches om vooruit te denken, een van de kenmerkende aspecten van onze sport. Er is één uitzondering: eenmaal per wedstrijd mag een pitcherwisseling plaatsvinden tijdens een inning. En uiteraard als een speler geblesseerd uitvalt mag er ook gewisseld worden.

Kortom: De verhouding actieve speeltijd en intermezzo’s door wissels en time-outs wordt verbeterd ten gunste van de actieve speeltijd.

Hoe ziet “De Nieuwe Hoofdklasse” eruit? Een voorbeeld voor alle competities!

- Langer competitieseizoen: van begin april tot eind oktober;
- Meer teams in de Hoofdklasse, nl. 12;
- 1 wedstrijd per week;
- Deelname bekercompetitie is mogelijk;
- Betere verdeling topspelers, maximaal 4 semiprofs per team;
- Meer kansen voor ‘eigen’ talenten;
- Speeldag standaard op zondag (zondag is vrijwel overal de dag waarop er de meeste betalende toeschouwers komen, die ook nog een drankje nuttigen in het clubhuis);
- 25- 26 speelweekenden. Het seizoen telt 30 weken, minus een zomerstop van 4 weken;
- 11 thuiswedstrijden (ter vergelijk: 3 wedstrijden per week met 8 teams geeft 42 wedstrijden, minus de donderdag (is nog nooit een opbrengstgenererende speeldag geweest) geeft 28 wedstrijden, waarvan 14 thuiswedstrijden – 7 op zondag en 7 op zaterdag).

Zes aanpassingen voor de wedstrijdsport

(senioren 3e klasse en lager, junioren en aspiranten)

Aanpassing 13: Wedstrijd duurt 7 innings, na 105 minuten geen nieuwe inning

Beperking wedstrijdduur. In de wedstrijdsport duurt een competitiewedstrijd 7 innings, maar na 105 minuten wordt geen nieuwe inning meer gestart. Geen verlengingen, gelijkspel is mogelijk. Dit is niet zo'n grote aanpassing. In de meeste competities wordt nu al na een bepaalde speeltijd geen nieuwe inning meer gestart. We brengen deze tijd naar de standaard van gemiddeld 15 minuten per inning. 7 innings wordt wereldwijd al gehanteerd voor alle internationale jeugdtoernooien. En zijn we in Nederland dan uniek met 7 innings? Nee, dus. Ook in andere sporten zie een tendens naar het inkorten van de wedstrijdduur, het duidelijkst zichtbaar in de golfsport. Van 18 holes naar 9 holes is in vele situaties reeds de standaard.

Aanpassing 14: Eén wedstrijd per week, nooit dubbels

Beperkter tijdsbeslag spelers. Er wordt één wedstrijd per week gespeeld, we spelen nooit "dubbels" (twee wedstrijden op een dag). Is dit een aanpassing? Komt het voor dat er dubbels gespeeld worden? Gelukkig maar zeer sporadisch, maar in de ons verwante softbalsport is het usance om dubbels te spelen. In de honkbalsport willen we in ieder geval voorkomen dat het spelen van dubbels een gewoonte wordt. De reden is simpel: het tijdsbeslag op de wedstrijddag is "passender en vaster" en dat wordt door vrijwel alle spelers als een pluspunt gezien.

Aanpassing 15: Winst levert drie punten op

Stimulans tot attractiever en sneller spel. Een gewonnen wedstrijd binnen de tijdslimiet levert drie punten op en de verliezer krijgt één punt. Bij gelijkspel krijgt ieder twee punten. Buiten de tijdslimiet levert een wedstrijd respectievelijk twee en nul punten en bij gelijkspel voor ieder team één punt op. Wat is de tijdslimiet? Daarbij gaan we uit van een gemiddelde van 15 minuten per inning. Voor een 7 inning wedstrijd is de tijdslimiet dus 105 minuten. Deze regel zorgt ervoor dat de teams een prikkel hebben om vaart in de wedstrijd te houden, het levert namelijk op. Over een heel seizoen kan het heel wat punten schelen.

Aanpassing 16: Teamgrootte 12

Voorkomen bankzitten! Een team bestaat uit maximaal 12 spelers. Alle maximaal 12 spelers staan in de slagvolgorde, 9 spelers staan in het veld. Bij sommige jeugdwedstrijden is het reeds een gewoonte om alle spelers in de line-up te zetten. Ze slaan allemaal, en er staan er steeds 9 in het veld. De ervaring bij de jeugd is zo positief, dat we dit overnemen in de wedstrijdsport. Het grote voordeel is dat ieder teamlid de hele wedstrijd actief betrokken is bij het spel. Het oervervelende "bankzitten" is daarmee verdwenen, dat zal de spelvreugde bij ieder teamlid verhogen.

Aanpassing 17: In het veld onbeperkt wisselen

Onbeperkt wisselen in het veld – gedurende de wisseltijd tussen de innings - is toegestaan, de slagvolgorde blijft altijd dezelfde. Dit is een logisch gevolg van aanpassing 16. Eén uitzondering: in een wedstrijd mag eenmaal tijdens de inning de pitcher gewisseld worden.

Aanpassing 18: Pre game tijd 30 minuten.

Het veld is 30 minuten voor aanvang van de wedstrijd beschikbaar voor een warming-up. Er is geen sportief argument te verzinnen waarom een warming-up langer moet duren dan een half uur. Zelfs na een matige warming-up is ieders lichaam na dertig minuten gereed om aan een wedstrijd te beginnen. Het is een gewoonte om de warming-up als een soort slagtraining te beschouwen. Dat is dan ook nog niet zo'n goede slagtraining, want ballen worden op halve snelheid geworpen. Nee, trainen zal echt op een betere manier moeten worden aangepakt, en zeker niet als een surrogaat voorafgaand aan een wedstrijd.
Om aan deze aanpassing enige sturing te geven dient de thuisspelende club er zorg voor te dragen dat het veld 'slechts' maximaal 30 minuten voor aanvang van de wedstrijd beschikbaar is voor de warming-up.
Deze aanpassing heeft – samen met aanpassing 13 - bovendien het voordeel dat er op één dag meer wedstrijden op hetzelfde veld gespeeld kunnen worden. En dat is noodzakelijk, gezien de druk die gemeenten leggen op verenigingen om velden optimaal te gebruiken. Met andere woorden, de ratio "leden per veld" is voor onze sport relatief zeer laag. In toenemende mate zien we dat gemeenten bij de verdeling van buitensportaccommodaties met deze ratio rekenen.

Acht aanpassingen voor Pupillen en Beeball

Aanpassing 19: Beeball nieuwe stijl

Met een mix van Beeball, het 'oude' Peanutbal en Baseball5 maken we de sport voor de jongsten leuk en uitdagend. Voor kinderen van 7 tot 10 jaar is de honkbalsport erg moeilijk. Kinderen in die leeftijdsgroep zijn gemiddeld nog onvoldoende motorisch ontwikkeld om bijvoorbeeld 3 van de 6 ballen slag te gooien of 3 van de 10 gepitchte ballen voor een honkslag weg te slaan. En dat is toch echt nodig om een aantrekkelijke wedstrijd te kunnen spelen. Is dat wetenschappelijk onderzocht? Nee, dat is wat wij, kijkend naar onze kinderen, zien. En als u ons niet gelooft, vraag dan alle 9-jarige KNBSB-leden, dat is een overzichtelijk aantal, om naar een centrale testdag te komen en laat ze pitchen en slaan en wij hebben de overtuiging dat u reeds na een half uurtje constateert dat een kind van 9 gemiddeld de bal echt nauwelijks slag kan gooien of een gepitchte bal voor een honkslag het veld in krijgt. En natuurlijk zult u zien dat er ook een paar jongetjes of meisjes zijn die dat wel kunnen, maar dat zijn er echt maar heel weinig.

De spelvorm voor deze leeftijdsgroep moet drastisch worden aangepast. Zeg maar Beeball nieuwe stijl. En daarbij moeten we niet opnieuw de fout maken dat we een volwassene een bal laten tossen, kinderen willen absoluut niet dat volwassenen met hen meespelen of nog erger: dat ze eigenlijk niet kunnen spelen zonder hulp van een volwassene. Hoe ziet Beeball Nieuwe Stijl eruit? In feite is dit een combinatie van het huidige Beeball, gecombineerd met het slaan van een paaltje (oude Peanutbal) of met het slaan vanuit de hand c.q. met een "plankje" (Baseball5). Al in 1984 constateerde een enthousiaste vader-honkballiefhebber al dat pupillenhonkbal een andere aanpak nodig had. Op de achterzijde van dit Manifest zijn ontboezeming.

De spelvorm moet veel beter worden aangepast aan de doelgroep, en pupillenhonkbal kan pas echt vanaf ongeveer 11 jaar aan de orde zijn.

Aanpassing 20: 7 à 8 jaar een goede startleeftijd

Wanneer beschikt een kind over voldoende motorische vaardigheden om "honkbal" te spelen? Inmiddels is wel duidelijk dat een te jong kind daar niet over beschikt. Gemiddeld moet een kind toch wel 7 zijn om bewust, enigszins geconcentreerd en met bescheiden motorische vaardigheden een wedstrijdje Beeball Nieuwe Stijl te spelen. En dat is nog geen "echt" honkbal. We hebben toch allemaal wel hele jonge kinderen in het veld zien staan die meer belangstelling hebben voor de bloemetjes die er groeien of de vogels die overvliegen. Helemaal niet raar, het hoort bij die levensfase. "Dat gebeurt bij mij niet" zegt een enthousiaste vader/coach en hij schreeuwt zich de longen uit het lijf om de kinderen bij de les te houden. Bij te jonge kinderen is dat tevergeefs, pas als hun natuurlijke ontwikkeling zo ver is gaat dat gebeuren. Het risico van kinderen die te jong gaan "honkballen" is dat ze snel afhaken en daarbij definitief verloren zijn voor onze sport.
Start niet met te jonge kinderen, geef ze de tijd en vanaf het 7e jaar zijn ze meestal wel toe aan Beeball Nieuwe Stijl.

Aanpassing 21 Beeball (nieuwe naam: Honkbal Rookies) tot 10 jaar met uitloop naar 12

Beeball nieuwe stijl is voor de leeftijdsgroep tot 10 jaar, maar met eenvoudige dispensatie tot 12 jaar. Moeten wij onze kinderen zo lang laten Beeballen? Volmondig ja! Beeball maken we zo aantrekkelijk, dat kinderen dit met heel veel plezier een aantal jaren blijven spelen. Dat is belangrijk omdat de instroom voor onze sport gedurende de basisschoolperiode de allerbelangrijkste is. Kinderen zullen niet spontaan voor Beeball kiezen, de sport kennen ze niet en ze kennen ook geen klasgenootjes die deze sport beoefenen. De eerste keus zal veelal bij voetbal liggen. Maar zoals al eerder is aangegeven zitten deze kinderen in de probeerfase (7-12 jaar). Gedurende deze fase komen ze met diverse sporten in aanraking en op enig moment kiezen ze een sport waar ze wat langer mee doorgaan. Dat is het moment waarop we ze definitief voor onze sport winnen. En dan moet dat een sportvorm zijn die ze fysiek aankunnen. Daarbij is het van belang dat de link met honkbal nadrukkelijker gelegd wordt.
De kinderen kiezen immers voor honkbal, een stoere aansprekende sport. Daar past geen naam als Beeball of Peanutbal bij, noem het gewoon Honkbal Rookies, zoals we het ook over Honkbal Pupillen hebben.

Aanpassing 22: Pupillencompetitie vanaf 11 jaar

Heffen we het pupillenhonk- en softbal op? Nee, er zijn bij de huidige ledentallen nog voldoende spelers te vinden van 11 en 12 jaar die reeds over voldoende motorische vaardigheden beschikken om pupillenhonkbal te spelen. Wij schatten dat dat op dit moment maximaal 20 teams zijn, misschien iets meer. Voor softbalpupillen bestaat deze mogelijkheid waarschijnlijk niet, we hebben in Nederland erg weinig leden in de leeftijdscategorie

11/12 jaar die over voldoende vaardigheden beschikken om een acceptabele competitie pupillensoftbal te spelen.

Aanpassing 23: Eenduidige wedstrijd opzet/duidelijke wedstrijdduur; incidentele aanpassingen
Er wordt met regelmaat gesleuteld aan de lengte van wedstrijden. Dat kan natuurlijk niet. Iedereen wil zekerheid over de lengte van een wedstrijd. Voor 11- en 12-jarigen, de pupillen, stellen we die eenduidig vast op 6 innings, maar na 90 minuten wordt geen nieuwe inning meer gestart (6 innings is al jaren de norm op internationale officiële wedstrijden). Honkbal Rookies (voorheen Beeball) spelen we volledig op tijd, een wedstrijd duurt 60 minuten, met halverwege een pauze van 10 minuten. De spelregels zijn voor iedereen altijd gelijk.

Aanpassing 24: Pupillenteam maximaal 12 spelers, allen slaan, 9 in het veld
Een pupillenteam heeft maximaal 12 spelers, alle 12 staan in de slagvolgorde, 9 spelers staan in het veld, onbeperkt wisselen in het veld is toegestaan, de slagvolgorde verandert niet.

Aanpassing 25: Geen dubbels voor pupillen
Ook pupillen spelen nooit dubbels. Dit zal voor sommigen een verbazende wijziging zijn. Je hoort van coaches vaak dat de kinderen niet van het veld te slaan zijn en dat ze eigenlijk wel een hele dag willen spelen. En dat klopt, alleen de coach denkt dan aan een extra wedstrijd en het kind denkt aan een potje met zijn vriendjes. Je ziet regelmatig dat kinderen van spelers de hele wedstrijd van hun ouder ergens op het veld met een vriendje aan het slaan en gooien zijn. Nooit zie je een kind naar de hele wedstrijd van de ouder kijken. Kinderen willen spelen en dan met andere kinderen en niet onder leiding, of nog erger met de hulp, van een official/ouder. Kinderen kunnen heel goed onderling spelen, partijtjes kiezen en een potje spelen. Laat ze dat vooral doen. Maar wel één officiële wedstrijd per week, daarmee leren ze discipline, concentratievermogen, samenwerken en uiteraard de techniek van de sport. Een kind heeft een spanningsboog die niet zo lang is, daar moet je rekening mee houden.

Aanpassing 26: Breed trainingsaanbod voor spelers in de basisschoolleeftijd
Gaat het vanaf het 7e jaar dan vanzelf? Nee natuurlijk niet, een basisschoolleerling zit in feite gedurende zijn hele basisschoolperiode in de probeerfase. De wetenschap beschrijft dit als de periode waarin een kind diverse dingen uitprobeert, ook sport. Zie de zeer wetenschappelijke onderbouwing daarvan in het boek “Athletic skills model” van René Wormhout, Jan Willem Teunissen en Geert Savelsbergh. Je ziet dan ook dat de meeste kinderen in die periode verschillende sporten uitproberen. Belangwekkend daarbij is ook het artikel van wetenschapper Sebastiaan Platvoet die promoveerde op *“Physical Education, a gold mine fort the development of future successful athletes”* (“Selecteer niet te jong” is zijn boodschap).
We weten dat het voor de ontwikkeling van een kind beter is om veel te doen in diverse sporten. Soms naast elkaar, soms achter elkaar. “Je wilt voetballen?, dat is goed zeggen de meeste ouders, maar als het kind na een korte periode iets anders wil, dan kan dat, maar eerst het voetbalseizoen afmaken”. Ook zien we dat kinderen meerdere sporten/activiteiten naast elkaar beoefenen, dat is heel goed mits het kind deze veelheid aan activiteiten goed kan combineren. Overbelasting ligt snel op de loer.

Als een kind zich op 7-, 8-jarige leeftijd aanmeldt bij een honk- of softbalvereniging realiseer je dan dat het kind zich tot zijn 12e in de “probeerfase” bevindt. In die periode volstaat een eenzijdige sportbeleving niet, het kind wil heel veel blijven proberen, het kind is zeer actief. Het is noodzakelijk dat je een kind niet alleen honk- of softballessen geeft maar dat je het kind ook elke training weer aan een andere sport laat ruiken, m.a.w. dat hij tijdens zijn probeerfase geen behoefte heeft om de honkbalclub de rug toe te keren. De succesvolle jeugdtrainer zal in elke training daar aandacht aan besteden en dat is helemaal niet moeilijk. Een warming-up in de vorm van een kwartiertje voetbal en een afsluitend spel als bijvoorbeeld trefbal geeft kinderen op deze leeftijd precies waar ze behoefte aan hebben.

Kortom:
- Tot 10 (of 12) jaar: Honkbal Rookies en Beeball Nieuwe stijl, met veel aandacht tijdens training voor andere sporten;
- 11 tot 12 jaar: Honkbal Pupillen, met nog steeds veel trainingsaandacht voor andere sporten.

Vier overige aanpassingen

Aanpassing 27: Ledenwerving à la 2021

Het is aan de clubs om de leden te behouden en nieuwe te werven. Structureel ledenbehoud en ledenwerving voor een slecht "product" is ten ene male onmogelijk. De ledendaling is dan ook nog niet tot staan gebracht en treft inmiddels alle clubs. Nu er een groot aantal aanpassingen zijn doorgevoerd en het "KNBSB product" dat de clubs zijn leden aanbiedt sterk is verbeterd wordt werving iets eenvoudiger.
De standaard ledenwervingen met clinics op scholen, vriendjesdagen enz. zijn echter niet voldoende om de noodzakelijke ledengroei te bewerkstelligen.

Maak een plan, eventueel met behulp van een externe partij, om ouders (digitaal) te benaderen. Uiteindelijk hebben ouders een grote rol in de keuze van de sport van hun kind.
Ze willen het beste voor hun kind. Benoem in de wervingscampagnes dan ook de voordelen die honkbal heeft op de latere maatschappelijke carrière:

- Het kunnen omgaan met perfectie (in het veld word je geacht geen fouten te maken);
- het kunnen omgaan met teleurstellingen (aan slag ga je zes van de tien keer uit (en dan ben je echt goed));
- anticiperen (je moet voordat de werper gooit weten wat je moet doen wanneer je de bal krijgt);
- analytisch vermogen (het lezen van het spel, de tactiek, enz.). Cruijff zei dat hij zo goed was geworden in voetbal door het overzicht dat hij als honkballer heeft geleerd. Analytisch vermogen wordt steeds belangrijker in functies;
- werken in een team (het is een teamsport en in het veld, kun je niks alleen);
- maar ook individueel werken (aan slag, is het jij tegen de werper en kan niemand jou helpen).

Al deze zaken, geven je vaardigheden die je in de latere maatschappelijke carrière kunt gebruiken, wat geen school of andere sport je wel leert.
Wanneer er meer kinderen lid worden, ook aandacht voor de ouders om actief te gaan sporten (bijvoorbeeld Softbal, dat we voorheen Slowpitch noemden!). Op deze manier een vliegwiel op gang brengen om meer leden te krijgen.

Deze landelijke wervingscampagnes kosten geld (want je moet wellicht een extern bureau inhuren, dat aan de slag gaat met online marketing en geo targeting). Dit moet een campagne zijn geregisseerd en uitgevoerd vanuit de Bond, waar clubs een zeer actieve rol bij hebben. Uiteindelijk zal deze campagne zichzelf terugverdienen, doordat er meer bondsafdrachten binnen gaan komen vanuit de nieuwe leden. Het is een investering die zeer de moeite waard zal blijken te zijn.

Aanpassing 28: Baseball Academies: spelers in competitie bij eigen club

We kennen in Nederland vier regionale Baseball Academies. Hier worden zo'n 120 (4 x 30) talentvolle spelers tussen de 13 en 18 jaar opgeleid. De Academies worden geleid door full time professionals (gefinancierd vanuit NOC*NSF en centraal aangestuurd door de KNBSB). De spelers worden gedurende hun opleidingsperiode "geïsoleerd". Zij trainen vrijwel elke dag en de Academies spelen een onderlinge competitie. 4 à 5 jaar intern opleiden leidt onvoldoende tot weerbare spelers. Ook het aspect "leren winnen" ontbreekt, omdat het resultaat van de onderlinge competitie geen enkel effect heeft; van degraderen of promoveren is immers geen sprake. In feite spelen ze al die jaren uitsluitend oefenwedstrijden. De motivatie van spelers wordt gedurende de opleidingsperiode niet gevoed en we zien zelfs dat spelers afhaken, al tijdens de opleiding of kort na het beëindigen ervan.
Spelers die een opleiding aan een regionale Academy volgen moeten elke week bij een team (bijvoorbeeld bij de club waar ze vandaan komen) laten zien dat ze "de beste" zijn. Dat geeft een buitengewoon belangrijke toevoeging aan de opleiding. Overigens is deze vorm voor spelers die iets ouder zijn en aan het CTO in Amsterdam hun opleiding vervolgen de standaard aanpak.
Een eventuele onderlinge Academy-competitie c.q. onderlinge Academy-wedstrijden kunnen altijd nog als oefenprogramma op een doordeweekse dag plaatsvinden.
De aantrekkelijkheid van onze sport zal voor de Academy-leerlingen toenemen. Het heeft bovendien een positief effect op de spelers van het team waar zij hun wedstrijden mee spelen: samen een goede wedstrijd spelen, dat wil toch elk kind. En de club raakt niet zijn beste, nog hele jonge, spelers kwijt. Integendeel, de speler houdt binding met zijn club.

Aanpassing 29: Focus op ledengroei bij bestaande clubs

Hebben de Nederlandse clubs voldoende schaalgrootte?
16.000 :162 = 100 spelende leden (!) gemiddeld per club. Daar hoef je geen wetenschappelijk onderzoek naar te doen, maar gemiddeld 100 spelende leden per club is veel te weinig om een sport gezond te houden. Het is de vraag of de overheid voldoende accommodatie tegen betaalbare prijzen beschikbaar wil blijven stellen. Er zijn signalen dat clubs vanwege de accommodatiekosten in de problemen komen, sommige clubs wordt zelfs hun accommodatie ontnomen ten gunste van de hockeysport. (Survivors!)

We horen met regelmaat dat de club niet verder kan groeien omdat er onvoldoende vrijwilligers zijn. Natuurlijk is dat een knelpunt en tegelijkertijd een vicieuze cirkel. Immers meer leden geeft ook meer vrijwilligers, het is nu eenmaal gemakkelijker om een goede wedstrijdsecretaris te vinden binnen een club van 500 leden dan bij een club met 100 leden. Wat het gebrek aan technisch kader betreft, daar geldt ook dat putten uit een groter reservoir gemakkelijker is dan uit een klein groepje. Daar is wel meer tijd voor nodig en zal ook opleiding een belangrijke rol spelen.

Prioritering van financiële bonds- en clubmiddelen om met name goed kader voor de trainingen van de jeugd te verzorgen is daarbij noodzakelijk.

Het in een vroeg moment de spelers betrekken bij kaderactiviteiten is zeer aanbevelenswaardig. Denk dan vooral aan op de sport gerichte activiteiten. Heel goed uitvoerbaar is het deels verzorgen van trainingen van oudere jeugdspelers aan jongere spelers. Een aspirant vindt het vaak een uitdaging en een eer om een of meer trainingen van een pupillenteam mede te verzorgen. Start daar zo snel mogelijk mee.

Alle aandacht moet gaan naar het groter maken van elke club, het door de KNBSB omarmde “witte vlekken plan” leggen we voorlopig op de plank.
De KNBSB rapporteert tweemaal per jaar het ledental op een lange tijdschaal, per vereniging, zodat verenigingen een goed beeld hebben van de ledengroei van hun club en van de overige clubs. Deze rapportages dienen ertoe dat clubs meer met elkaar in contact treden om van elkaar te leren op welke wijze ledengroei kan worden bereikt.

Aanpassing 30: Bond en clubs: elk jaar aanpassingen

Het is een opdracht aan Bond en clubs, na de invoering van bovenstaande aanpassingen, om elk jaar weer minimaal een aanpassing, die de sport aantrekkelijker maakt, te vinden en te implementeren. Misschien voor een testperiode van twee jaar, zoals andere sportbonden dat vaak doen, of meteen definitief.
Dit proces is een continue zaak die elk seizoen uitmondt in opnieuw een verbetering. Iedereen binnen onze sport kan daar ideeën voor aanleveren, de KNBSB is verantwoordelijk en kan zich nimmer verschuilen achter het feit dat er niets uit het veld is aangeleverd.
Het houdt ons scherp en doelgericht en dat zal onze sport zeer ten goede komen. Onze sport moet aantrekkelijker worden en blijven!

BIJLAGE 1

Hoe is de ontwikkeling ledentallen van teamsporten in Nederland (bron NOC*NSF)

	Aantal leden (incl. niet spelende)	stijging/daling ledenaantal: 2013-2018
Voetbal	1.200.000	0 %
Hockey	260.000	+ 8 %
Volleybal	116.000	- 1 %
Korfbal	84.000	- 8 %
Basketbal	51.000	+ 10 %
Handbal	49.000	- 1 %
Honk/softbal	20.000	- 11 %
Rugby	16.000	+ 51 %
Kaatsen	11.000	0 %
IJshockey	6.000	0 %

BIJLAGE 2

Ontwikkeling aantal honk- softbalverenigingen (bron NOC*NSF)

Jaar	Aantal clubs	Saldo (getal)	Saldo in %
1996	208		
2017	162	- 46	- 22 %

BIJLAGE 3

Financiering van de Hoofdklasse anno 2021

Wat kost een team in een Hoofdklasse-competitie met 3 wedstrijden per week?

Overzicht minimale kosten:

coachingstaf (2 tot 4 coaches)	€ 6.000
(para)medische verzorging	pm
spelersvergoedingen (20 tot 25 spelers)	25.000
accommodatiekosten (veld, zaalhuur, veldverlichting)	5.000
materialen (handschoenen, ballen, knuppels, etc.)	9.000
kleding (wedstrijdkleding voor uit en thuis, schoenen, etc.)	4.000
scheidsrechters- en scorerskosten (40 à 50 wedstrijden)	6.000
KNBSB-spelers en -coachcontributies (ongeveer 30 personen)	2.000
licentiekosten (incl. evt. sponsorafdracht aan bond)	3.000
sponsorkosten (werving en behoud van sponsors)	pm
Totaal	€ 60.000

De meeste Hoofdklasse-clubs werken met een budget van rond de € 50.000 tot € 60.000,- voor hun selectieteam. Bij de paar clubs met grotere budgetten hebben we het over het dubbele of wellicht driedubbele daarvan (€ 100.000 tot € 150.000). Een substantieel deel van het geld gaat naar vergoedingen voor spelers en coaches.

Inkomstenbronnen voor de club zijn:

- contributies (ledental is bepalend);
- kantineopbrengst (sterk afhankelijk van de belangstelling);
- entreegelden (eveneens afhankelijk van de belangstelling);
- geld genererende activiteiten (clinics, verhuur van de accommodatie aan derden);
- sponsoring.

Kanttekeningen
Tophonkbal wordt bijna geheel gefinancierd uit de algemene middelen van de club en uit sponsoring; Hoofdklasse-spelers betalen meestal geen contributie; kantinewinst kun je deels met tophonkbal realiseren; entreegelden hebben de meeste clubs afgeschaft. Met andere woorden: het tophonkbal wordt voornamelijk gefinancierd uit sponsorbijdragen en de bijdragen van de niet-tophonkballers (o.a. middels contributie).

Is het mogelijk om Hoofdklasse-honkbal in de huidige opzet te spelen tegen aanzienlijk lagere kosten dan zo'n € 50.000,- à € 60.000,-?
De nieuwkomers van de laatste jaren - The Hawks en UVV - hebben dat geprobeerd en hebben dat niet gered. Een snelle degradatie was het gevolg. Vermoedelijk toch vooral veroorzaakt door het lagere budget.

Zijn de inkomstenbronnen te vergroten?
Zoals opgemerkt is een groot deel van de inkomstenbronnen afhankelijk van de populariteit van de sport. Hoe populairder de sport, hoe meer leden en contributies. Hoe aantrekkelijker de competitie hoe meer toeschouwers en entreegelden en kantineopbrengsten. En dan wreekt zich de hedendaagse trend: de populariteit van onze sport zit in een neerwaartse spiraal. Dus van deze mogelijke inkomstenstijging zal veelal geen sprake zijn.

Hoe zit het met sponsoring?
Voor vrijwel alle Hoofdklasse-teams geldt dat de inkomsten uit sponsoring zeer belangrijk zijn. Zonder jaarlijkse sponsoring van € 50k tot €150k is Hoofdklasse-honkbal in de huidige opzet niet mogelijk.
Iedere club moet zich dus afvragen of dat lukt. Ten generale lijkt het erop dat commerciële sponsoring in vrijwel alle gevallen een brug te ver is. De reclamewaarde van een sponsoreuro is door het gebrek aan media-aandacht vrijwel nihil. Sponsoring is dan ook vaak gunnen. Er zijn altijd wel individuele sponsors die het beste met de club

en haar leden voor hebben en als tegenprestatie tevreden zijn met een bord op het veld of een vermelding op het wedstrijdtenue. Structurele sponsors, sponsors die de reclame-euro afzetten tegen de opbrengst, zijn er vrijwel niet meer. Commerciële sponsors uit het verleden zoals Aktie'68 (Kinheim), Ola (UVV) of Unique (Giants) komen niet meer voor. Mr.Cocker, meer dan 25 jaar hoofdsponsor van HCAW, noemde reeds de betrekkelijkheid van de reclame-euro en ook hier speelde de gunfactor een allesoverheersende rol. Zelfs de huidige sponsors verbonden aan de topclubs in Nederland kennen een grote gunfactor.

uit: KNBSB magazine INSIDE van december 1984

Pupillen-honkbal: kind-onvriendelijke sport?

'In december word ik acht. Gelukkig, dan hoef ik niet meer van dat stomme paaltje te slaan. Volgend jaar speel ik bij de pupillen, zegt mijn vader. Onwijs gaaf, joh, dat peanutbal met die kleintjes, daar hoef ik dan niet meer naar toe.'
En daar staan ze dan, straks in het voorjaar van 1985. Acht, negen jaar oud proberen een bal te slaan, die geworpen wordt door een pitcher die meestal elf, twaalf jaar is. Hij is vaak de enige in het team die met veel moeite de bal over de thuisplaat krijgt. Met hulp van de scheidsrechter lukt het dan meestal wel de innings niet al te lang te laten duren. Af en toe slaat iemand de bal ook nog het veld in. Als een slagman honkloper is geworden mag hij niet trekken op de honken, dit om te voorkomen dat je op iedere honkslag een homerun loopt. De enige verstandige regel bij het pupillen-honkbal.

HELLING
Het is een duidelijke zaak: de regels voor het pupillen-honkbal moeten op de helling. Het spel moet aantrekkelijk worden voor àlle spelers en niet alleen voor die ene, de werper. Bovendien moet het spel een goede oefeneing zijn om de zo moeilijke honkbaltechniek onder de knie te krijgen. Goed leren fielden en gooien zijn de fundamentals van iedere honkbalverdediging. Goed slaan, met de juiste techniek, leer je vooral door veel te oefenen, veel te slaan vanaf een slagstandaard. Het is geen toeval dat major league-spelers vrijwel dagelijks een aantal swings maken met de bal op de slagstandaard. Iedere coach, ook in Nederland, zal het belang van het oefenen van de juiste slaghouding met behulp van de slagstandaard onderschrijven.

STOM
En wat laten wij onze pupillen doen? We laten ze niet meer van dat 'stomme paaltje' af slaan! Laten we snel terugkomen op deze dwaling. Nog deze winter de regels veranderen en vanaf volgend jaar pupillen-honkbal spelen in het verlengde van het peanutspel: slaan vanaf de slagstandaard. Eén verschil met het peanutbal, geen zachte bal meer, maar een harde. Met een echte honkbal leren de kinderen beter fielden en gooien. Slaan vanaf de slagstandaard leert ze beter slaan.

Slaan vanaf de slagstandaard leert ze beter slaan.